



Datum: 21.01.2018

Medij: Politika

Rubrika: Magazin

Autori: Aleksandra Mijalković

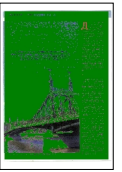
Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Naslov: U Budimu gradu uvek neko čudo...

Napomena:

Površina: 1889

Tiraž: 35000

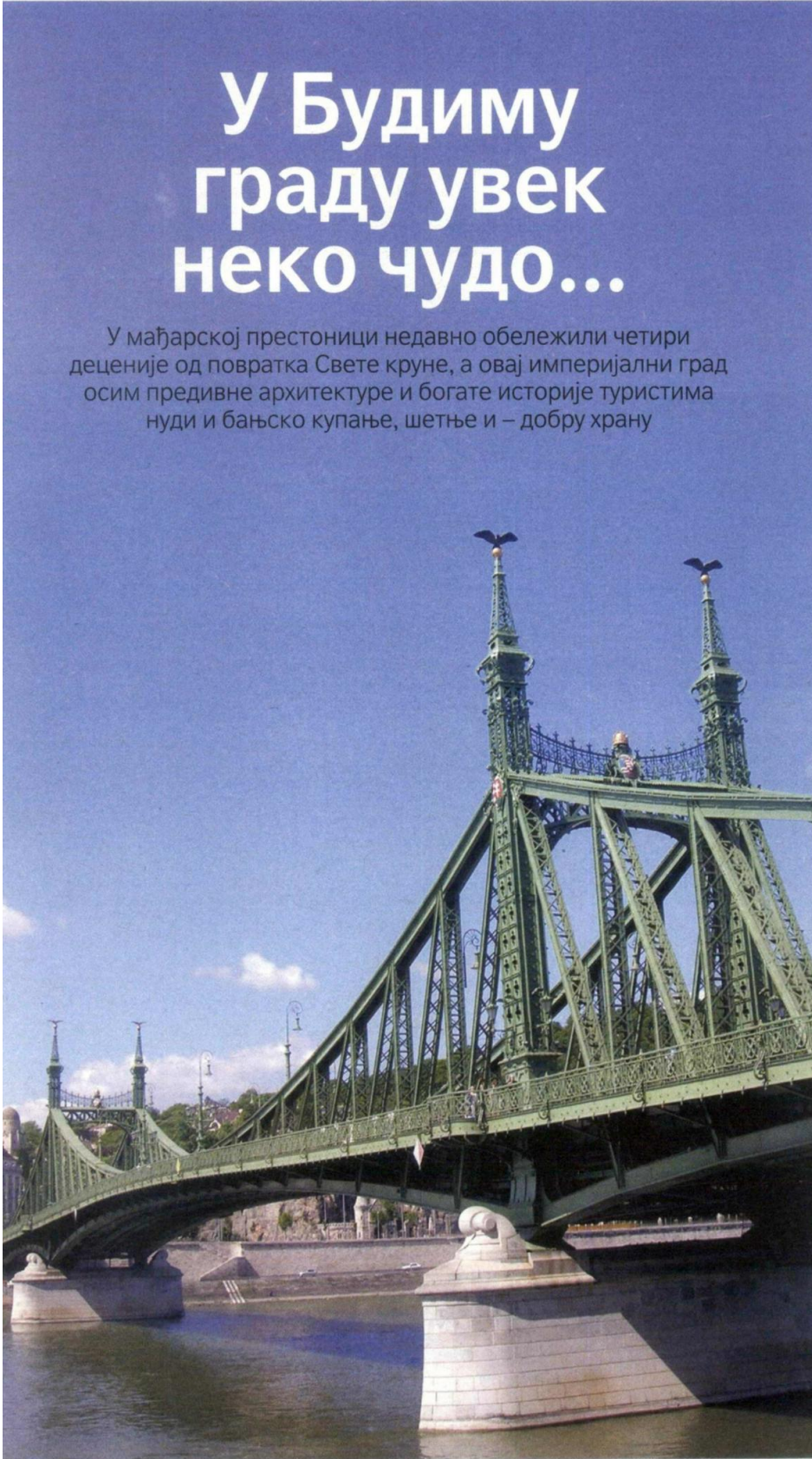


Strana: 9,10,11

БЕЛЕШКЕ С ПУТА БУДИМПЕШТА

У Будиму граду увек неко чудо...

У мађарској престоници недавно обележили четири деценије од повратка Свете круне, а овај империјални град осим предивне архитектуре и богате историје туристима нуди и бањско купање, шетње и – добру храну



Ержебет хид, један од најлепших мостова у мађарској престоници

Док су Срби и други православци прве јануарске суботе у овој години славили Бадњи дан, наши суседи у Мађарској обележавали су другачији празник – четири деценије од повратка Свете круне. Краљевски накит мађарских владара је после Другог светског рата, кад је земља остала у комунистичком лагеру „иза гвоздене завесе“, однет, заједно са Светом круном, у Западну Европу, а затим похрањен у државном трезору САД у Форт Ноксу, где се чувају и америчке златне резерве, како не би доспео у руке Совјетског Савеза. Враћен је у домовину тек 1978. године.

Реч је о круни Светог Стефана, првог угарског краља, којом су крунисани сви мађарски владари. Претпоставља се да је направљена 1070. године у Константинопољу, као поклон византијског цара мађарском краљу.

Шетња скупштином за 17,5 евра

Поводом тог јубилеја, зграда мађарског Парламента, у чијем централном холу је круна изложена, била је тог дана отворена за посетиоце бесплатно. Иначе, обилазак импресивног здања кошта житеље Европске уније 2.400 форинти (око осам евра), све остале 5.400 форинти (17,5 евра) и углавном је потребно резервисати барем дан-два раније преко интернета, а понекад се на место у групи чека и дуже. Јесте скупо за наше услове, али вреди сваке форинте!

Шетња од неуног сата почиње од главног улаза, креће се пространим, лепо украшеним ходницима, до Куће лордова, са погледом на велику дворану и све статуе.

Зграда Парламента, величанствен пример неоготичке архитектуре, додуше, уз трачак ренесансе и барока, треће је по величини седиште националне скупштине у свету, некада је била највеће. Често га пореде са британском Вестминстерском палатом, не само због упечатљивости већ и зато што се ова здања парламента огледају у реци: лондонско у Темзи, а будимпештанско у Дунаву. Постоји још један разлог за поређење: наводно, пројекат Имреа Штајндла, који је победио на конкурс у Мађарској, исти је онај који није прихваћен у Великој Британији. Прича можда и није тачна, али многи мисле да ако јесте, онда су Британци на губитку, а Мађари на добитку.

9





Datum: 21.01.2018

Medij: Politika

Rubrika: Magazin

Autori: Aleksandra Mijalković

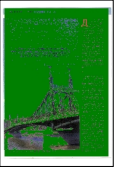
Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Naslov: U Budimu gradu uvek neko čudo...

Napomena:

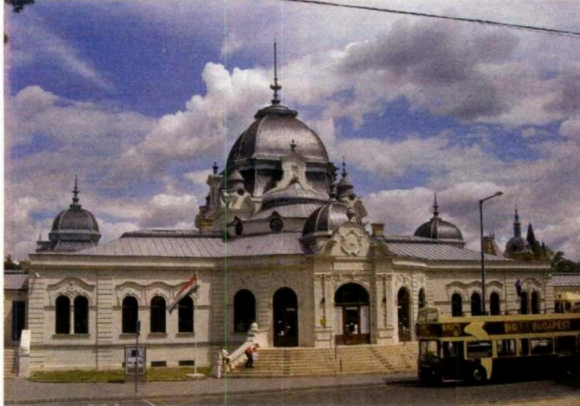
Površina: 1889

Tiraž: 35000



Strana: 9,10,11

БЕЛЕШКЕ С ПУТА **БУДИМПЕШТА**



Бањско купалиште



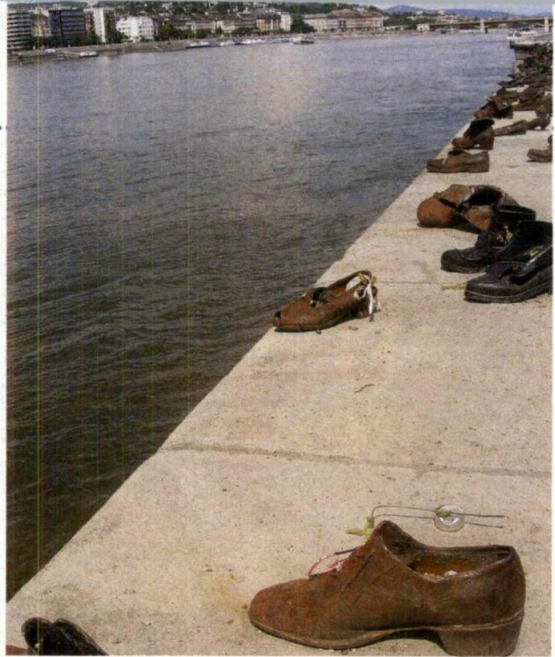
Парламент

Изградња скупштинске палате на Дунаву довршена је 1896. године. У овом здању степеништа се простиру на 20 километара, има 691 просторију и 242 скулптуре (укључујући и оне споља), а приликом подизања и украшавања зграде употребљено је 40 милиона цигли, пола милиона драгог камења и 40 килограма злата. У посланичким клупама седи 386 народних представника, а начин на који су изабрани један је од најсложенијих међу земљама Европске уније, чија је Мађарска чланица од 2004. године.

Град термалних извора

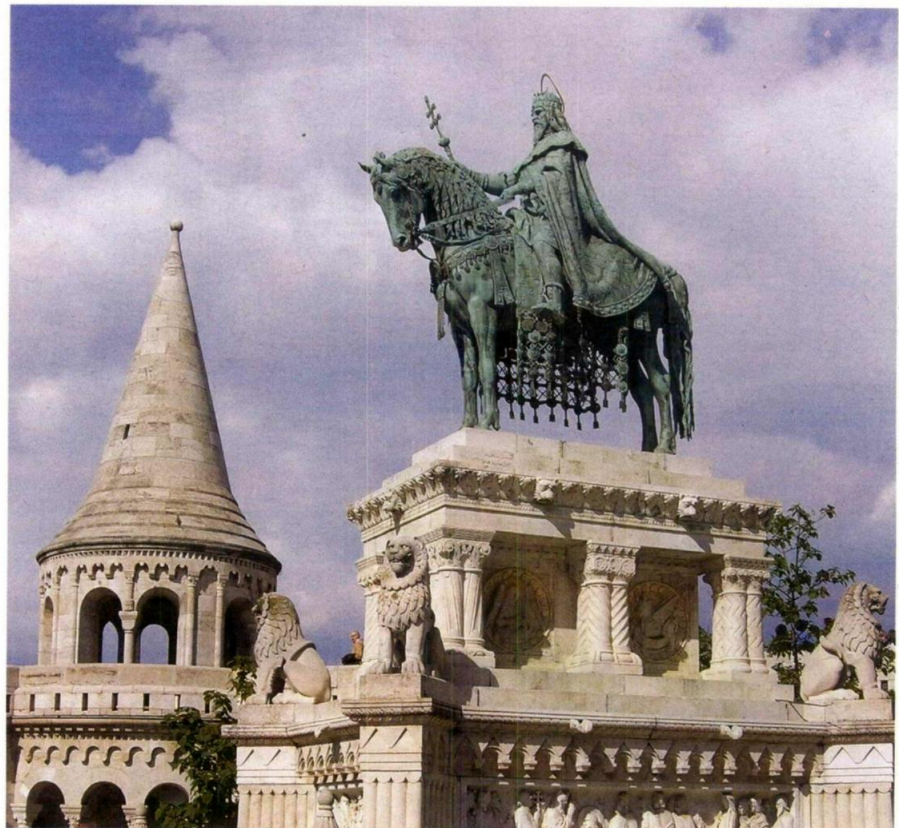
Мађарска је земља богата природним термалним изворима, има их наводно више од хиљаду широм земље – само у престоници их је стотинак. Њихове благодети су познавали и користили сви народи који су ту некада живели, од Келта и Римљана па до Турака. Потони су изградили многа бањска купалишта претекла до данашњих дана, а у Будимпешти су од турских најпознатија Кирали, Рудас и Вели Беј; домаће становништво најрадије одлази у Лукаш или Сечењи, док странци не могу да замисле посету мађарској престоници без купања у термалном базену „Гелерта“.

10



МЕТАЛНЕ ЦИПЕЛЕ

У Јеврејској четврти у Будимпешти, уз највећу активну синагогу у Европи (и другу највећу у свету), изграђену 1859. у маварском стилу, постављен је споменик мађарским жртвама Холокауста – жалосна врба од челика. А на пештанској страни дунавске променаде шетачи ће наићи на још један необичан споменик – 60 пари металних ципела расутих по обали, у знак сећања на 3.500 жртава, већином Јевреја, убијених и бачених у реку током терора нацистичке Партије укрштене стреле 1944–1945. године.



Рибарска кула и споменик првом мађарском краљу





Datum: 21.01.2018

Medij: Politika

Rubrika: Magazin

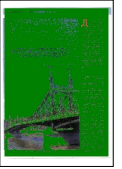
Autori: Aleksandra Mijalković

Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Napomena:

Površina: 1889

Tiraž: 35000



Naslov: U Budimu gradu uvek neko čudo...

Strana: 9,10,11



Купола цркве Светог Стефана

Чувени хотел „Гелерт”, подигнут у подножју истоименог брда у центру града 1918. године у стилу сецесије, са погледом на Дунав, угостио је многе светске државнике, уметнике, естрадне личности... а и сам је био „звезда” небројених холивудских филмова снимљених у мађарској престоници.

Велелепна Сечењи бања, окружена парком, један је од најпространијих старих купалишних комплекса у Европи. Унутрашњи базени датирају из 1913. године, а спољашњи из 1927: непоновљив је ужитак зими ту пливати у топлој води, док вас са неба засипају пахуље...

Након купања, одморним, освеженим и гладним посетиоцима на располагању су околни ресторани са изврсном храном, јединственим погледом на језеро као из бајке, и ценама које су једнаке или чак ниже од оних

у сличним објектима у трговачком центру града.

Од Сечењи бање и парка зракasto воде неке од најлепших градских улица, међу којима се истиче отмени булевар Андраши, а у њему зграда националне Опере, једно од здања које сведоче о Будимпешти као „империјалном граду”.

Музеј терора

Оно што још, неизоставно, вреди видети, јесу Црква Светог Стефана, Трг хероја, железничка станица Њугати – њу је 1877. изградила Ајфелова компанија из Париза, луксузна Ваџи улица са скупим радњама и кафеима, као и стари део града подигнут уз Дунав, који се (као и булевар Андраши) налази на Унесковој листи светске баштине. У Будиму, на брду које се надвило изнад ре-



Унутрашњост Парламента

ПОСЛАСТИЧАРНИЦА „ЖЕРБО”

Позната посластичарница „Жербо”, по којој су назване и код нас омиљене слатке коцке, и даље је престижно место за сусрете, ћаскање и „бити виђен”, али се укуснији и јевтинији колачи и торте могу наћи на многим другим местима у граду.



Фото: Statisticker

ке, уздиже се монументална краљевска палата. Поред ње су једнако импресивна Национална галерија, Библиотека и Историјски музеј, Матијасова црква, мноштво занимљивих тргова, споменика, улица, радњица и кафана, и можда најупечатљивија од свих бела Рибарска кула названа по гилди која је одатле у средњем веку бранила град.

Посетиоци метрополе чије име је настало спојем три насеља, са две стране Дунава – Будима (Буде), Старог Будима (Обуде) и Пеште – труде се, наравно, да време за разгледање подједнако поделе и на леву и десну обалу, и на прошлост и на садашњост. Кад се томе, осим брчкања у термалним водама, дода и неизоставна возња бродићем, а једнако је привлачна и дневна и ноћна, па обилазак музеја, галерија и

ресторана... обично не остане довољно за излет изван града, или барем за опуштenu шетњу омиљеним речним острвом Маргарита.

А чини се да у Будимпешти сваког дана ничу нове занимљивости, нови изложбени простори и места за забаву, али и нови споменици старим догађајима, за које Мађари сматрају да не би смели да буду заборављени. О нацистичким злочинима према мађарским Јеврејима и осталим грађанима за време Другог светског рата, али и о послератним жртвама и целатима комунистичког режима, односно совјетске окупације, говори и поставка музеја Терор хаза (Кућа терора), чије је отварање фебруара 2002. године изазвало велике контроверзе у домаћој и иностранј јавности.

Текст и фотографије
Александра Мијалковић

11

